

Kéž Hospodin naplní přání tvého srdce a ať se zdaří všechny tvé plány. *Žalm 20,5*

Tak zní přání krále Davida ve 20. žalmu. Čas Vánoc i přelomu roku je plný přání, snů, vizí i plánů. Děti i nás dospělých. Davidovo přání zní až fantasticky. Takto, že by Bůh jednal ve prospěch člověka? Smíme si vůbec

přivlastnit a využít tuhle žehnající větu krále? V Bibli čteme, že později Davidův syn dostal snad ještě grandióznější nabídku. Sám Bůh ho ve snu vyzve: „Žádej mne o cokoli a dám ti to.“ (1. Král 3,5). Překvapený Šalamoun se rychle probral ze snu a skvěle zareagoval: přál si obrovskou porci moudrosti. Představme si, že by takovouto nabídku dnes někdo vyhlásil na ulici. S čím byste za ním pospíchali? Já bych asi zakřičel: „Ať je konec války na Ukrajině a v Izraeli“. A nebo "Prosím zdraví pro tu řadu lidí, za které se skoro denně moje žena modlí". Nebo „Uzdravení vztahů“. Žalmistovo slovo nás chce povzbudit ke správným snům a vizím. Vzpomínám na našeho milého patrona Keitha Morrise. První vizi Krupárny měl právě on. Při návštěvě zdejšího údolí říkal: "Pavle, tyhle zdi (myslel dům Krupárny, tehdy ještě v majetku mého mladšího bratra) jsou prosycené modlitbami a zápasy tvých předků. Tady by to bylo skvělé místo pro centrum A Rocha." A ejhle, jeho vize se pomalu naplňuje. Nyní dokonce přichází další krok, přímo skok v chystané rekonstrukci. Keith měl i jiné sny, například o jedné chalupě na Orlickém Záhoří. Když jsme tam spolu stávali a pozorovali ptáky kolem řeky, říkával o ní: "Tohle by byla perfektní polní studijní základna..." I mně se někdy honí hlavou možná až šílené myšlenky. A to o idylickém místě pro práci AR na Šumavě. Ve vojenském prostoru Boletice vládne velký genius loci, pro přírodu je to přímo ráj plný úžasné biodiverzity, krásy a pulzujícího života. Ale tohle vše jsou a možná zůstanou jen krásné sny, představy a plány. Některé se roztrhají o naši slabost, nedostatek odvahy, chybějící síly a finance. Jiné se uskuteční, ale třeba úplně jinak, než jsme si představovali. A nejspíš v jiný čas, Boží čas, v pravý Boží okamžik. A tak klidně o vánočních svátcích nejen více spěme, ale i více sněme. Plánujme směle a odvážně. Máme velkého živého Boha. Zdaleka ne vše se nám

A Rocha

je mezinárodní ochránářská organizace ukazující na Boží lásku k celému stvoření a naší lidskou odpovědnost.

deně moje žena modlí". Nebo „Uzdravení vztahů“. Žalmistovo slovo nás chce povzbudit ke správným snům a vizím. Vzpomínám na našeho milého patrona Keitha Morrise. První vizi Krupárny měl právě on. Při návštěvě zdejšího údolí říkal: "Pavle, tyhle zdi (myslel dům Krupárny, tehdy ještě v majetku mého mladšího bratra) jsou prosycené modlitbami a zápasy tvých předků. Tady by to bylo skvělé místo pro centrum A Rocha." A ejhle, jeho vize se pomalu naplňuje. Nyní dokonce přichází další krok, přímo skok v chystané rekonstrukci. Keith měl i jiné sny, například o jedné chalupě na Orlickém Záhoří. Když jsme tam spolu stávali a pozorovali ptáky kolem řeky, říkával o ní: "Tohle by byla perfektní polní studijní základna..." I mně se někdy honí hlavou možná až šílené myšlenky. A to o idylickém místě pro práci AR na Šumavě. Ve vojenském prostoru Boletice vládne velký genius loci, pro přírodu je to přímo ráj plný úžasné biodiverzity, krásy a pulzujícího života. Ale tohle vše jsou a možná zůstanou jen krásné sny, představy a plány. Některé se roztrhají o naši slabost, nedostatek odvahy, chybějící síly a finance. Jiné se uskuteční, ale třeba úplně jinak, než jsme si představovali. A nejspíš v jiný čas, Boží čas, v pravý Boží okamžik. A tak klidně o vánočních svátcích nejen více spěme, ale i více sněme. Plánujme směle a odvážně. Máme velkého živého Boha. Zdaleka ne vše se nám

skrze důvěru v Něj dostane, ale mnohého ano. O Petrovi Harrisovi mi někdo z AR International řekl: „Víš, Petr je velký snílek a vizionář, ale naplní se i 80 - 90% jeho snů.“ To přece stojí za to, získat kus Božího království zde na zemi. V srdcích obnovených lidí, třeba našich dětí. Nebo v uzdravení našich přátel a vysvobození z různých těžkých okolností Boží moc jako odpověď na naše sny a modlitby. A ještě biblická směřovka na závěr z proroka Joele: „Vyleji svého Ducha na vaše syny a dcery, vaši starci budou mívát sny a vaši mladíci budou vídat vidění... STAŘÍ I MLADÍ budou mít vize.“ Dodejme, že možná i sny o nové proměněné zemi a zdravém životním prostředí – to je také náš společný A Rocha sen.

Redakce AR, upravila Ida Kadlecová

Navzdory suchu aneb dvě zdařilé výstavy hub

Češi milují chodit do lesa a vracet se z něj s košíky plnými lahodných hřibů a křemenáčů. Křemenáči s červenými čepicemi ale jakoby poslední dobou trochu ubývali. I proto si řada lidí oblíbila podzimní výstavy hub v ekocentru v Dobrém a prachatické Dřípatce, kde si mohou rozšířit svůj druhový sortiment. Stávají se z nich pak „holubinkáři“ či „slizákovníci.“ Tedy lidé sbírající holubinky, slizáky a jiné, snadno poznatelné a bezpečné druhy hub. Navazování nových kontaktů při houbařských výstavách je naší velkou radostí. Výstavy pořádáme ale hlavně jako osvětu a ochranu před houbami smrtelně nebo i tzv. „nově jedovatými“.

Poznání chemie hub se totiž v poslední době dost vyvíjí. Ve Francii došlo např. k několika úmrtím v souvislosti s čirůvkou zelánkou, u nás dosud oblíbenou, naštěstí velmi vzácnou houbou. Varujeme před rozsáhlou skupinou pavučinců. Kromě sluky svraskalé, která také patří do této skupiny, jsou všichni její zástupci dosti nebezpeční. Známé fatální následky má také konzumace čechratky podvinuté.

Na všech výstavách chceme mít z důvodů osvěty a poučení zejména ty nejnebezpečnější druhy. Muchomůrku zelenou, případně jízlivou, vystavujeme ve srovnání se žampiony a dalšími dvojníky. Není ale vždy snadné je na výstavu dostat. Krásná, olivově zelená a docela příjemně nasládlé vonící muchomůrka zelená, Amanita phalloides, roste především pod listnáči.

Na výstavu v Dobrém jsem v suchém září, v habřině padesát metrů od ekocentra, naštěstí objevil hned dva exempláře. Jedna byla už skomírající a okousaná

A Rocha

Křesťané v ochraně přírody

slimáky, kterým bez následků chutná. Tu druhou jsem proto raději několik dnů před výstavou chodil obsypávat gra-nulemi, aby ji ty slizké potvůrky nesežraly. Vydržela, ale žádná krása.

Druhý den se však na výstavu přijelo podívat několik přátel od Týniště nad Orlicí. K naší velké radosti přivezli snad na třicet dalších druhů hub. Umíte si ale představit můj jásos, když se Slávek se Slávkem vytasili s obrovskými exempláři muchomůrky zelené. Zprvu jsme je dokonce podezřívali, že houby udělali z modu-

ritu. No, prostě krása. Dodnes je máme uložené v lihu, jak s houbařským humorem říkáme: „Budou se hodit pro zlé tchýně.“ Navzdory suchu jsme spolu s dětmi z A Rocha klubu, škol v Dobrém a Podbřezí, lidmi z CHKO a dalšími přáteli shromáždili na 186 druhů hub! Legrační a trochu kuriózní bylo, že jsme první dva dny neměli ani jeden exemplář muchomůrky červené. Běžně s ní zdobíme uvítací panel před centrem a na upoutání i koš u silnice. Když se třetí den výstavy objevila, přivítali jsme ji potleskem.

Na prachatickou výstavu o týden později jsme se také velmi těšili. Přijedou vždy i němečtí přátelé od Görlitz. Zvali jsme také bavorskou veřejnost z Freyung a Grafenau. Ozývaly se ale i názory „Pojďme to raději odpískat,“ tedy výstavu zrušit. V televizi sice ukazovali pár míst na Klatovsku, kde prý rostou, ale jako celek zela šumavská houbařská velmoc suchem a houbovou prázdnotou. Z Ekocentra Dřípatka nás však povzbudili telefonátem, že to snad přece jen nějak dohromady dáme. Pro jistotu jsme na dvacet druhů čerstvých plodnic dovezli od nás z Orliček. Oklikou přes naše „houbové agenty“, jak říkáme našim pomocníkům, sběračům jsme při zastávkách v Němčicích a v Netolicích získali cestou do Prachatic dalších třicet druhů. Včetně hříbů medotrpkových, přívěskatých a jednoho kusu Le Galové. Ti první jmenovaní rostli překvapivě skoro ve stovkách plodnic na hrázcích němčických rybníků.

Na výstavě, kterou Dřípatka spolu s NP Šumava a s námi z A Rocha pořádala v Muzeu loutek na prachatickém náměstí, nastal však problém. Ano, opět s tou „nejjedovatější zelenou“. Rezolutně jsem prohlásil, že ji musíme

A Rocha

Křesťané v ochraně přírody

někde najít. Vzpomněl jsem si na stráně Na Rechlich u husinecké přehrady, tam jistě bude. Borový les, kde jsem ji kdysi sbíral spolu se dvěma českobudějovickými vědci, byl suchý jako troud. Tehdy v 90. letech, když jsem ještě farářoval v Církvi bratrské v Husinci, mi otec a syn Jegorovi každý volali s dotazem, zda už „jejich houba“ roste. Potřebovali ke svému výzkumu vždy alespoň padesát, lépe stovku těchto „zelenek.“ Opakovaně se to dařilo. S plnými koši jsme pak míjeli udivené houbaře s otázkami v očích, koho že to jdeme

s takovým materiálem otrávit? Letos ale ani jedna plodnice, jen křupání suchých větví a borových šišek pod nohama. Také druhá nadějná lokalita na Netolicku u Žitné nevěstila nic dobrého. Stejný suchopár. „Ještě se zastavíme u hráze malého Podmázského rybníka“, zavelel jsem. „Tam jsem ji také kdysi našel“, dodávám unaveně naději našim milým německým přátelům Michaelae a Johannesovi. Po chvíli se tedy brouzdáme suchou trávou v příkopu kolem rybníka. Náhle Michaela zvolá: „Ein kleiner Taubling.“ Přiběhnu k ní a musím si kleknout až na kolena, abych tu údajně „malou zelenou holubinku“ vytáhl opatrně ze země. A pak, k úleku okolostojících, zvednu ruce a zařvu na celý les: „Konečně ji, Pane Bože, máme!“ Sice jen opravdu malou, 5-6 cm z vajíčka, či kalichu smrti, vyrůstající zelenou Amanitu. Nakonec v okolí hráze porostlé duby jsme doplnili naši „smrtnou kolekci“

o další, již podstatně větší zelené exempláře. Měli jsme radost, že výstava bude komplet. Identifikovali jsme na 196 druhů, dalších asi 15 hlavně pavučinců jsme zařadili jen rodově, ale zelené Amanity pro výstrahu viděly spousta prachatických dětí. A ty už pak v lese dobře poučí i své rodiče a prarodiče...

Obě výstavy, v Dobrém i v Prachaticích, byly poučné akce. Poznali jsme nejen nové druhy hub, ale i nové skvělé lidi, přátele, kteří sdílí naši starost o ohrožené prostředí lesů. Viděli jsme houbové lokality s děsivými zářezy od kol harvesterů. Problémy s celoplošným kácením. Stále ještě čerstvé rýhy po odvodňovacích zásazích. Dávno už ale přece nejsme v 50. ani 60. letech minulého století, kdy lidé usilovali jen o to, aby se dařilo smrkovému porostu. Rádoby „páníček stvoření“ dělá navzdory varovným signálům i nadále ve svém managementu Země spousta kopanců. V lesích, na polích i jinde.

A Rocha

Křesťané v ochraně přírody

Shodli jsme se na tom, že v posledních letech se i naše houbařské nadšení trochu otřásá obavami z klimatické změny. Zejména extrémní výkyvy počasí dávají houbařskému hobby zabrat. Podhoubí není rovnoměrně zásobováno vláhou a usychají celé komplexy lesů. Kratší i delší výkyvy sucha a dešťů jsou značné. Také častější a vyšší intenzita větru negativně ovlivňuje růst hub. Mění se i složení mykoflóry. Některé druhy hub se ztrácejí a ani nevíme proč. Dříve vcelku běžné druhy jedlých, krásných hub, např. hříbů borových na Šumavě plošně mizí. Že by

extrémní houbařské nájezdy místních nebo i ze vzdálenějších měst? Přichází ovšem i nové teplomilné druhy z jihu, např. muchomůrka Vittadiniho nebo hříb bronzový a také houby patogenní... Třeba se dočkáme i časů, kdy budou v Čechách zase běžné muchomůrky císařky. Prodávaly se ve velkém ještě v předminulém století ke kulinařskému využití na pražských trzích.

S vděčností všem spolupracovníkům a „agentům“ dopadly výstavy nakonec na výbornou.

S vděčností za těch pár skoro zázraků smekáme klobouk a tiše děkujeme laskavému Stvořiteli.

Pokud chce někdo z vás prožívat podobná dobrodružství s námi, přijďte nám příští rok

pomoci. „Ahoj, zase za rok!“ S těmito pokřiky jsme opouštěli prachatické náměstí.

Dá-li Pán Bůh zdraví, budeme tam chystat výstavu zase 18. - 21. září 2024 a v Dobrém pak o týden později 25. - 29. září 2024.

Doufáme, že jako letos znovu přijedou i skvělí znalci: identifikátor Vašek Matějka z Vamberka a do Prachatic Dr. Rita a Frank Lüder z Německa, jedni z nejlepších tamních mykologů.

Co si přát na závěr: „Ať rostou!“ A hlavně ať na to mají zdravé přírodní prostředí. Každý z nás tomu může trochu napomoci.

Několik otázek pro naše dvě nové posily

Barbora Štásková je od listopadu 2023 naším novým lektorem.

1/ Jak jsi se s A Rocha potkala a pro práci u nás rozhodla?

"Bydlím v Orlických horách a činnosti ekocentra AR jsem si všimla již dříve. Od mládí se věnuji práci s dětmi a mládeží a miluji přírodu. A protože je to práce, která mě zajímá, baví a dává smysl, rozhodla jsem se ekocentrum navštívit a zjistit více informací. Slovo dalo slovo a jsem tu."

2/ Pověz nám něco o svých dřívějších zkušenostech s EVVO (ekologickou výchovou a vzděláváním).

"Po studiu na vysoké škole jsem pracovala v Jizerských horách ve Středisku ekologické výchovy v Oldřichově v Hájích. Tam jsem lektorovala výukové programy, jak jednodenní tak i pobytové pro MŠ, ZŠ i SŠ. Hry s dětmi v přírodě, poznávání přírodních krás nebo jen sbírání odpadků, válení sudů na louce, vaření čajů z bylinek, to vše má smysl a je pro děti obrovským přínosem."

3/ A co Tvé "toulavé boty"? Přednáška o Samoi mnohé příjemně překvapila a oslovila.

"Cestování mám velmi ráda. Hodit na záda ten těžký batoh, nazout pohorky a jít vstříč dobrodružstvím, poznávat obyčejné lidi a jejich zvyky. Po vysoké škole jsem se vydala na krátkou návštěvu Nepálu. Poté jsem pracovala v ekocentru, ale hned po práci moje kroky vedly na Nový Zéland, do Kanady, na Samou, do Austrálie. Ale i Evropa mi učarovala svou krásou, ať už Slovinsko, Ukrajina, Švýcarsko, Holandsko nebo Slovensko."

4/ Prozradíš nám něco o své rodině a prostředí, kde žiješ?

"Žiji v Orlických horách, v hájovně s manželem, dvěma dcerami a dvěma psy. Užíváme si krásu Orlických hor, snažíme se pečovat o přírodu a učit to naše děti, ale zároveň je provázíme všedními dny. Sbíráme borůvky, bylinky nebo chodíme na houby. Když manžel něco uloví, holky se zájmem zkoumají ulovené zvíře. A uvědomují si, že smrt patří také k životu. Já ve skrytu duše doufám, že si vybudují kladný vztah k přírodě a budou se podle toho jednou chovat."

5/ Čím bys ráda pomohla české A Rocha k jejímu rozvoji a růstu?

"Doufám, že se nám společnými silami podaří přilákat více škol na EVVO programy. Po rekonstrukci budovy před námi stojí výzva v podobě pobytů a na ty se těším nejvíc. S dětmi jste v daleko užším kontaktu, než když přijedou na hodinu či dvě na program. Je mnohem více času na to být v přírodě a s přírodou. A o tom je celá environmentální výchova – v prožitku."

Zdena Silnicová u nás pracuje na řadě úkolů, je pilná a veselá. Máme ji moc rádi. Zdeno, mám pro tebe několik otázek...

1/ Jak Tě baví v A Rocha pracovat?

"Jsem tady spokojená, jsem ráda, že jsem tuhle práci vzala, líbí se mi kolektiv ve kterém pracuji. Jsou tu super lidi, kterých si vážím a mám je moc ráda."

2/ Jak se ti líbí místo, kam chodíš - ekocentrum Krupárna a okolí?

"Nádherná příroda - z Dobrého chodím každé ráno jeden kilometr lesním údolím, ta cesta mi dodává energii. Sleduji listy, které se v tomto období nádherně zbarvují. Ještě nedávno jsem cestou nacházela i houby. Ale nejhezčí je, když přijdu sem na pozemek, zpívají ptáčky ..., tak všechno ze mne spadne, všechen stres a hned se začnu těšit na mé přátele. Na Radku a Pavla a další lidi z týmu. Kdyby na světě bylo více takových lidí, tak by se i lépe žilo."

3/ A jaké máš osobní přání a sny do budoucnosti?

"Hlavně, aby moje rodina a moji přátelé, jak v práci, tak v okolí, byli zdraví a samozřejmě i já."

4/ A jak vnímáš potřebu zachovat životní prostředí?

"Štvou mne hlavně hory odpadků, zejména kolem často rozbitých cest, lidé by se nad tím měli zamyslet. Když chodím do lesa s pětiletou vnučkou, tak i to malé dítě mi ukáže na ten nepořádek a říká: "Babi, to se nedělá, vid'?" Zvědavě na mne kouká a pak to spolu sebereme..."

5/ A jak vnímáš to, že v A Rocha jsme tady většinou křesťané?

"Jako malá holka jsem chodila taky do kostela a později na faru a věřím, že něco nad námi je, protože, to co se kolem nás děje, jsou určitá znamení. A pak věřím na duchovní bytosti - člověk nad tím vším prostě musí přemýšlet a nějak to hledat..."

Báro, Zdeno, díky za rozhovor.

Ať se vám u nás na Krupárně líbí!

**PŘEDNÁŠKA 16. ÚNORA 2024 v 18:00 ELADA - BYSTRÉ
MAREK ORKO VÁCHA**

**Výroční setkání přátel A Rocha se uskuteční v sobotu
16. března 2024 v 8:30 v Tyrannus Hall v Praze, Stoliňská 41b.**

Přihlášky pro zajištění oběda: psvetlik@arocha.cz, 775 042 221 do 29.2.2024

VÝZVA

Milí přátelé,

jak jistě víte, vstupujeme do roku napínavého zápasu o generální přestavbu 2/3 centra Krupárny. Státní fond při Ministerstvu ŽP schválil naši grantovou žádost ve výši přibližně 24 mil. korun českých, ale s podmínkou naší 20% participace z této sumy ve výši téměř 5 mil. Kč.

Díky mnoha štědrým podporovatelům již máme přísliby na cca 70% této částky, ale část prostředků nám stále chybí.

Pokud byste sami mohli pomoci nebo věděli o dalších finančních zdrojích ozvěte se nám na naší adrese psvetlik@arocha.cz

V případě, že byste chtěli sami přispět na účet vyhrazený pro participaci na grantu, můžete použít zde uvedený QR kód (MONETA č. ú. **256930439/0600**; přednastavena je částka 1.000,- Kč, ale nuly můžete libovolně ubrat, nebo přidat... :-)

DĚKUJEME ZA VAŠI PODPORU!

QR Platba

<https://www.youtube.com/watch?v=Wsp-hToEpG0>

Zde je link na krátké video, které popisuje náš záměr. Můžete jej využít při vašem hledání. Díky za vaši přízeň a vstřícnost.

A Rocha - Křesťané v ochraně přírody, o.p.s.

Dobré 85, PSČ 517 93

www.arocha.cz e-mail: psvetlik@arocha.cz

mobil: 775 042 228, 775 042 221

bankovní spojení: 780648520287/0100, nebo 78-648520287/0100

